

Erica James

Schaduwleven

De Fontein

1

HET GEBEURDE ZO snel.

Ze had haastig van de marktkant van de Rialtobrug gelopen terwijl ze probeerde de massa toeristen in het middengedeelte bij de winkels te vermijden, toen een gezicht in de menigte verscheen alsof het speciaal voor haar belicht werd. Vlug draaide ze zich om, om beter te kijken. En op dat moment verloor ze haar evenwicht en kwam languit op de natte stenen terecht terwijl de inhoud van haar handtas om haar heen verspreid lag.

Op elk ander moment zou Lydia ontzet zijn geweest over dit verlies van waardigheid, maar het enige wat haar kon schelen, terwijl een luidruchtige groep Amerikanen haar overeind hielp, was de man door wie ze was uitgegleden. Ze tuurde naar de overvolle trappen om zijn gestalte te ontwaren door de fijne motregen heen, maar hij was allang weg.

Als hij er al geweest was, dacht Lydia terwijl ze zich in de stoel liet zakken en de donzige zachtheid van de kussens om zich heen voelde. De dokter was tien minuten geleden vertrokken, met de belofte dat hij de volgende ochtend een paar krukken zou laten bezorgen. Haar enkel was nu deskundig verbonden en rustte op een poef. *Dottore* Pierili had als afscheid tegen haar gezegd dat ze haar voet zo lang mogelijk moest ontzien. Hij had gewild dat ze naar het ziekenhuis ging om een foto te laten maken, voor de zekerheid, maar ze had zijn advies beleefd maar vastberaden afgewimpeld. Een verband, rust en pijnstillers waren genoeg.

‘Ik begrijp nog steeds niet hoe je thuis hebt kunnen komen,’ zei Chiara terwijl ze de woonkamer binnenkwam met een dienblad met kopjes en een theepot. Ze zette het dienblad op een tafel tussen twee hoge ramen die uitkwamen op een balkon, met uitzicht op de Rio di San Vio. Het zwakke, weemoedig stemmende decemberlicht was bijna verdwenen, en in de grote kamer hing een zachte gloed.

Strategisch geplaatste lampen schiepen een bekoorlijke, serene sfeer, waardoor het Lydia's favoriete kamer in het appartement was. Ze was een onverholen liefhebster van mooie dingen; juist daarvoor was ze naar Venetië gekomen. Hier werd ze omgeven door zo veel schoonheid die ze nergens anders bij elkaar had gezien. Door de prachtige maar afbrokkelende architectuur van Venetië, gecombineerd met de trotse geschiedenis, was een diep trieste en alom aanwezig soort identiteit ontstaan die Lydia bijzonder aantrok. De schijnbare geïsoleerdheid ervan raakte haar; hier had ze het gevoel dat ze zich kon afscheiden van de rest van de wereld.

Ze zou haar eerste blik op Venetië nooit vergeten. Het was vroeg in de avond en toen de *vaporetto* in de baai kwam, lag opeens de stad voor haar, drijvend als een onbetaalbaar kunstwerk in de verte, terwijl de lage zon weerkaatste op de vergulde koepels en *campanili*. Het was liefde op het eerste gezicht. Vanaf dat moment was ze een gewillig slachtoffer van de bevende schoonheid van Venetië en de betovering waarmee het haar in zijn greep hield. Zelfs ondanks de talloze uitdagingen die de stad het hoofd moest bieden – de toenemende dreiging van *acqua alta*, de toenemende menigten die zich verdrongen in de smalle *calli*, en de graffiti (bijna het ergste van alles in Lydia's ogen) die zich als een epidemie verspreidden door Venetië – bleef het de stad van haar dromen. Zelfs de meedogenloze refreinen van 'Volare' en 'O Sole Mio!', afkomstig van de gondeliers als ze door de kanalen voeren met hun ladingen knik-kende en glimlachende Japanse toeristen, konden haar liefde voor haar geadopteerde thuis niet verminderen.

'Je bent of de dapperste of de stomste vrouw die ik ken,' zei Chiara terwijl ze haar een kop thee gaf.

Lydia glimlachte. Ze zag dat Chiara de moeite had genomen om haar favoriete porseleinen kopje en schotel uit de kast te pakken. 'Ongetwijfeld het laatste,' antwoordde ze. 'Dat zou jouw vader be-
blijst hebben gezegd.'

'Waarschijnlijk heb je nog meer schade berokkend door erop te lopen, dan toen je viel.'

'Ook op dat punt zou hij het met je eens zijn geweest. En hij zou hebben gezegd dat ik beter had moeten weten als vrouw van zesenv-
veertig.'

Chiara liep met haar eigen kop thee door de kamer en installeerde zich in de leunstoel met hoge rug naast Lydia. Daar had Marcello altijd gezeten, met zijn hand uitgestrekt naar Lydia terwijl hij stil de *Gazzettino* zat te lezen.

‘Weet wel dat deze regeling maar een dag of twee geldt,’ zei Lydia, omdat ze duidelijk wilde maken dat ze binnenkort gewoon weer aan het werk zou zijn.

Chiara, met haar vierentwintig jaar, wierp Lydia een gebiedende blik toe. Haar ogen glansden donker in het gedempte licht. ‘O nee, helemaal niet. We kunnen het heel goed zonder je redden.’

‘Dat zit me juist dwars. Ik wil niet dat jullie gewend raken aan mijn afwezigheid.’

‘Goed idee. Een staatsgreep door de directie!’

Door het schelle gerinkel van de telefoon in de hal schoot Chiara overeind. Binnen enkele seconden bleek dat het telefoontje niet voor Lydia bestemd was. Heel egoïstisch hoopte ze dat het niet een van Chiara’s vriendinnen was die vanavond met haar uit wilde gaan. Ze had behoefte e aan gezelschap.

Die behoefte e had niets te maken met haar verstuurde enkel, en alles met het feit dat ze niet alleen wilde zijn. Als ze alleen was, zou ze misschien blijven stilstaan bij dat gezicht in de menigte. En dat was iets wat ze beslist niet wilde. Een avond met Chiara zou de beste afl eiding zijn.

Lydia was er trots op dat zij en Chiara niet de gewone moederdochterrelatie hadden. Om te beginnen was Lydia Chiara’s moeder niet, maar haar stiefmoeder. Dat was een naar etiket dat Lydia zo snel mogelijk had verwijderd. Chiara had haar trouwens toch altijd bij haar voornaam aangesproken.

Lydia had dit nooit aan iemand verteld, maar Chiara was degene voor wie ze het eerste was gevallen. Haar liefde voor Marcello, Chiara’s vader, was pas later gekomen. Ze hadden elkaar vijf ien jaar geleden ontmoet, toen Chiara negen was en Lydia het verzoek had gekregen om het kleine meisje Engels te leren. Ze kreeg een telefoontje als reactie op een van haar advertenties waarin ze haar diensten aanbood, en drie dagen later kwamen een gedistingeerd uitzierende signore Marcello Tomasi en zijn enige dochter in haar appartement in Santa Croce. Ze was een heel verlegen, introvert

kind en het duurde niet lang voor Lydia achter de oorzaak kwam: haar moeder was, zoals haar vader op zachte toon uitlegde, de afgelopen winter overleden. Niemand had meer kunnen meevoelen met het jonge meisje. Lydia wist precies hoe het was als je hele wereld op zijn kop stond. Ze wilde niets liever dan Chiara's verdriet wegnemen en zorgen dat er een glimlach op haar gezicht kwam.

De lessen begonnen altijd om vier uur op zaterdagmiddag, en ze vonden plaats in Lydia's kleine keuken. Dat leek haar een minder intimiderende omgeving voor dit broze kind dan het formele bureau in de zitkamer. Er stond altijd een pot verse, warme chocolademelk op de tafel, en een blik verrukkelijke amandelkoekjes van de *pasticceria* in de buurt. Lydia's andere leerlingen kregen alleen thee of koffie of vruchtensap, als ze dat in de koelkast had staan. Geleidelijk aan kreeg haar jonge leerling meer zelfvertrouwen, en dat hield in dat ze er niet steeds uitzag of ze in tranen kon uitbarsten als ze iets niet goed had gedaan.

Marcello Tomasi kwam zijn dochter altijd halen zodra de klok van de San Giacomo dell'Orio vijf uur sloeg. Dan overhandigde hij het overeengekomen bedrag aan geld, informeerde of de les van de volgende week zaterdag vaststond, en wenste Lydia vervolgens goedenavond. Op een dag echter, toen Lydia de voordeur opende om hen uit te laten, deed Chiara iets wat alles veranderde. Ze wenkte haar vader dat hij zich moest bukken, hield een hand tegen haar mond en fluisterde iets in zijn oor. Hij kwam overeind, schraapte zijn keel, wreef met een hand over zijn gladgeschoren kin en zei: 'Chiara wil u graag uitnodigen voor haar verjaardagsfeest volgende week.'

De gedachte aan een kamer vol opgewonden, lawaaiige Italiaanse kinderen trok Lydia niet aan. Alsof hij haar gedachten had gelezen, zei Marcello Tomasi: 'Het is geen groot feest. Ik denk dat Chiara het heel leuk zou vinden als u wilt komen. En ik ook,' voegde hij eraan toe.

Het feest was groter dan hij Lydia had doen geloven, maar het was een familiefeest met alleen neefjes en nichtjes van Chiara, van wie de meesten jonger waren dan zij en zich gelukkig uitstekend gedroegen. Nadat ze de enige dochter van deze man zes maanden les had gegeven en een sterke, beschermende band met haar had opgebouwd, terwijl ze met hem amper een paar woorden had gewisseld,

was het vreemd om in zijn huis te zijn. Het had iets intiems. Op eens kreeg ze een opwelling om rond te snuffelen en meer te weten te komen over deze onberispelijk geklede, zwijgzame man. Ze wist dat hij op het vasteland werkte in Marghera, het industriegebied dat over het algemeen werd beschouwd als het Beest ten opzichte van de Belle Venetië. Ze had ook van Chiara gehoord dat hij heel, heel belangrijk was en dat er een heleboel mensen voor hem werkten. Aan het huis te zien, een stijlvol gerestaureerd gebouw van twee verdiepingen op een steenworp afstand van Ca'Doro, had hij een uitstekende smaak en leidde hij een comfortabel leven. Maar deze weinige details waren niet genoeg voor Lydia; ze wilde weten wat hij deed om zich te vermaken. Las hij? En als dat zo was, wat voor boeken? Naar welke muziek luisterde hij? Wat at hij 's avonds? En nog belangrijker: wie kookte er voor hem? Deed hij dat zelf, of had hij hulp? Chiara had het nooit over iemand gehad.

Ook al had ze de moed gehad om naar antwoorden te zoeken in Marcello's persoonlijke spullen, dan ontbrak de gelegenheid daartoe. Chiara pakte haar opgewonden bij de hand en stelde haar in overdreven Engels voor aan haar vele familieleden. 'Dit is miss Lydia, mijn heel aardige Engelse lerares... Dit is miss Lydia, mijn heel aardige Engelse lerares.' Er werd steeds in het Italiaans geantwoord, maar dat vond Lydia geen probleem. Ze sprak al Italiaans sinds haar achttiende. Ze mocht dan pas twee jaar in Venetië zijn, maar ze had een redelijke versie van het lokale dialect, *la parlata*, onder de knie, dat volgens haar alleen maar was verzonnen om buitenstaanders te ergeren.

Iedereen op het feest was heel hartelijk en gaf haar om beurten bordjes met lekkere hapjes of schonk haar glas bij met prosecco. Ze zorgde er echter voor dat ze niet te lang bleef, want tenslotte was dit een familiefeest. Vlak nadat de kinderen voor de volwassenen hadden gezongen, op de piano begeleid door Fabio, Marcello's broer – blijkbaar een familietraditie – probeerde ze zo discreet mogelijk weg te gaan. Marcello kwam haar te hulp door Lydia mee te nemen.

'Ik hoop dat u het niet te vervelend vond,' zei hij toen ze buiten in de tuin stonden. Door de koele avondlucht beseftte ze hoe warm ze het binnen had gehad en hoeveel prosecco ze had gedronken. Ze voelde haar wangen gloeien.

‘Ik heb het heerlijk gevonden,’ zei ze naar waarheid. Ze had echt genoten.

‘Was het niet te overweldigend?’

‘Helemaal niet. Het was fijn om Chiara zo blij te zien. Ze is een schat van een kind. U bent vast heel trots op haar.’

‘Dat is ze, en dat ben ik. Ik weet niet of u het beseft, maar ze heeft zich erg aan u gehecht.’

‘Dat is wederzijds. Ik vind het altijd leuk als ze er is.’

‘Hebt u het morgenavond druk?’

‘Dat denk ik niet. Waarom?’

‘Wilt u met me uit eten gaan?’

En dat, zes maanden nadat ze haar hart verloor aan zijn dochter, was het begin van haar relatie met Marcello. Een man die tien jaar ouder was dan zij en totaal niet paste in haar beeld van een typische Italiaan. Hij was niet zo’n luidruchtige Italiaanse man die voortdurend tekeergaat over politiek en corruptie onder de hoge heren, en die beweert dat hij alles zo zou kunnen veranderen als hij de kans krijgt. Evenmin had hij de ergerlijke gewoonte om na elke zin *‘Ascoltami!’* (‘Luister naar me!’) te schreeuwen. En nooit greep hij tijdens een gesprek haar arm beet om er zeker van te zijn dat hij haar volle aandacht had. Hij had juist een kalme en intelligente gereserveerdheid. Hij besepte en accepteerde dat er een deel van haar was dat hij nooit zou kennen of begrijpen. ‘Je leven is als een fotoalbum met hier en daar lege plekken waar sommige foto’s zijn verwijderd,’ zei hij op de dag dat hij haar ten huwelijk vroeg.

‘Vind je dat erg?’ vroeg ze.

‘Nee,’ antwoordde hij. ‘Ik denk dat ik juist het meeste hou van die mysterieuze leemtes.’

Misschien had ze hem meer over zichzelf verteld als hij had aangedrongen.

Het geluid van Chiara’s blije lach terwijl ze met wie dan ook in gesprek was aan de telefoon, drong door Lydia’s gedachten heen en niet voor het eerst vroeg ze zich af hoe dat verlegen kind van vijftien jaar geleden had kunnen opgroeien tot deze zelfverzekerde, zorgeloze jonge vrouw, een jonge vrouw die haar beide ouders had verloren voor ze eenentwintig was. Lydia wilde graag geloven dat

zij een bijdrage had geleverd dat Chiara over het verlies van haar moeder heen kwam – Marcello geloofde van wel – maar ze had het kind alleen gegeven wat zij zelf nooit had ervaren op die leeftijd: liefde en stabiliteit.

Lydia had nooit echt zelf kinderen gewild. Maar het voelde precies aan zoals het moest om Chiara in haar leven te hebben.

Die nacht sliep ze slecht. Haar slaap werd verstoord door flarden van dromen. In een van de dromen klonk een sirene die *acqua alta* aankondigde. Venetië zonk. Het water klotste tegen haar voeten terwijl ze wanhopig haar best deed om thuis te komen bij Chiara. Maar ze was verdwaald. Elke *calle* die ze in rende, liep dood. De sirene bleef maar klinken. De oude, houten pilaren kraakten en kreunden en uiteindelijk begaven ze het, en de gebouwen stortten in en gleden langzaam maar zeker de lagune in.

Met een schok werd ze wakker. Terwijl ze in het donker lag te denken, herinnerde ze zich een Bijbelverhaal uit haar jeugd, over de man die zijn huis op zand had gebouwd. Dominee Digby had zijn lange, benige vinger beschuldigend naar haar opgeheven. Hij vroeg of ze begreep wat het verhaal haar moest leren.

Nu ze eenmaal de ene herinnering had toegelaten, kwamen talloze andere op. Haar volgende fout was dat ze te veel betekenis hechtte aan de droom. Was haar leven uiteen aan het vallen? Had ze haar leven gebouwd op een fundering die op het punt stond om in te storten?

Ze trok het dekbed over haar hoofd en gaf de schuld aan dat gezicht in de menigte. Wie was hij? Een geest?

2

DE VOLGENDE OCHTEND arriveerde het beloofde stel krukken, evenals een stroom van bezoekers, de hele dag door, die allemaal door Chiara waren gestuurd om Lydia bezig te houden.

‘Weer iemand die is gestuurd om me gezelschap te houden, neem ik aan,’ zei Lydia vermoeid nadat ze Marcello’s broer, Fabio, boven had gelaten. Zijn natte, verformfaaide uiterlijk was een duidelijk bewijs van hoe het weer buiten was. De onderkant van zijn jas was doorweekt, zijn ingeklapte paraplu droop op de marmeren vloer en zijn broekspijpen waren in zwarte, kniehoge rubber laarzen gestopt.

‘Wil je liever dat ik je met rust laat?’ vroeg hij. Uit zijn jaszakken haalde hij een zak *biscotti* en een fles Vin Santo. Met een glimlach liet hij die voor haar neus bungelen. ‘Ik kan deze altijd zelf houden.’

‘Nou, omdat je zoveel moeite hebt gedaan, laat ik je misschien wel blijven.’ Ze keek toe terwijl hij zijn jas en laarzen uittrok en liep vervolgens onhandig op haar krukken door de gang, waarbij ze voorzichtig over de kleden stapte. Fabio volgde op zijn kousenvoeten. ‘Wat die lieve Chiara vergat met haar goede bedoelingen,’ zei Lydia, zich bewust dat ze niet erg vriendelijk klonk, ‘in haar poging om me de hele dag bezig te houden, was dat ik als een jojo heen en weer moet lopen om jullie allemaal binnen te laten.’

‘In dat geval blijf ik maar tot ze terug is, dan hoef je je niet meer in te spannen.’

‘Nu maak je dat ik me een ondankbaar kreng voel.’

Hij lachte. ‘En met zo weinig moeite, *cara*.’ Hij zette zijn presentjes op de salontafel en hielp haar om zich op de bank te installeren.

‘Waarom ben je niet hard aan het werk?’ vroeg ze.

‘Ik ben de baas. Ik kan vrij nemen wanneer ik wil.’

‘Ik zal tegen Paolo zeggen dat je dat hebt gezegd.’

Weer lachte hij. ‘Paolo was degene die erop stond dat ik alles uit mijn handen moest laten vallen om naar jou te gaan nadat Chiara had gebeld.’

‘Aha, dus hij krijgt de schuld.’

‘Ik denk dat je iets moet drinken om die scherpe tong van je te verzachten.’ Hij pakte een paar glazen uit de keuken en schonk een royale hoeveelheid Vin Santo in. Toen opende hij het pakje *biscotti* en gaf het aan Lydia. Van al haar bezoekers die dag was Fabio waarschijnlijk het meest welkom. Als Marcello’s jongere broer hadden de twee mannen slechts vaag op elkaar geleden, maar ze hadden een sterke band gehad en daaruit bleek dat ze uit hetzelfde hout waren gesneden.

‘Hoe kwam het dat je je enkel hebt verstuikt?’ vroeg Fabio nadat hij met Lydia had geklonken en was gaan zitten.

‘Dat is te dom om te vertellen.’

‘Och, kom, ik ben er wel aan toe om eens te lachen.’

‘Ik dacht dat je hier was om mij te laten lachen?’

‘Ik zie meteen of iets hopeloos is. Wat heb je gedaan? Een arme toerist uit de weg geschopt en je evenwicht verloren?’

Ze glimlachte, maar zei niets. In plaats daarvan doopte ze een koekje in haar wijn en zoog eraan, zich bewust dat Fabio haar aandachtig gadesloeg. Ze wist maar al te goed dat hij de geringste verandering in haar zou merken.

‘Wat is er, *cara*?’ zei hij. ‘Je lijkt jezelf niet. Je ziet er zo afwezig uit.’

Ze wenste dat haar zwager niet zo gevoelig en opmerkzaam was. Toen Marcello vier jaar geleden aan een hartaanval was gestorven, had ze op zijn schouder uitgehuild en had ze zijn hand en die van Chiara vastgehouden tijdens de begrafenis. Hij was er altijd voor haar geweest. Ze had een keer als grap gezegd dat het maar goed was dat hij homo was, anders zouden anderen vast een verkeerd idee krijgen over hen. Maar nu had ze graag gewild dat hij niet zoveel om haar gaf.

‘Het komt omdat ik geen kant uit kan,’ zei ze terwijl ze naar haar enkel wees. ‘Ik voel me zo nutteloos.’

Fabio, die helemaal niet overtuigd leek door haar uitleg, leunde achterover en sloeg zijn benen over elkaar. ‘Het heeft toch niets met Chiara te maken?’ vroeg hij.

Ze nam een slokje en genoot van de droge, zoete warmte in haar keel. 'Alles is prima met Chiara,' zei ze. 'En ik heb toch net verteld wat me mankeert?'

Fabio keek haar twijfelend aan. 'Dus als het niet Chiara is,' drong hij aan, 'komt het dan door je werk? Je hebt een heel bedrijf opgebouwd. Het begint je toch niet te veel te worden?'

Ze schudde haar hoofd. 'Met het werk gaat alles goed.' Weer was dit naar waarheid. Het kon niet beter gaan met het bedrijf dat zij en Marcello samen waren begonnen. Vlak nadat hij haar ten huwelijk had gevraagd, had Marcello aangekondigd dat hij van plan was om ontslag te nemen bij het chemische bedrijf waar hij manager van de afdeling Wetenschappelijk Onderzoek was. Hij had altijd gevonden dat zijn werk niet strookte met zijn liefde voor Venetië – gezien de gevolgen van het industrieterrein voor de lagune – maar hij had zijn geweten gesust door te zeggen dat beter iemand als hij iets te zeggen had in hoe dingen moesten gebeuren, dan iemand die het niets kon schelen. 'Ik wil iets heel anders doen,' zei hij tegen haar. 'En het moet iets zijn wat we samen kunnen doen.' Algauw kwamen ze op het idee om een verhuurbedrijf te beginnen, in het begin voor individuele eigenaren, maar uiteindelijk om zelf in huizen te investeren. Het duurde niet lang of ze hadden een indrukwekkend bestand met appartementen die ze cliënten konden aanbieden, van wie het merendeel Engels, Amerikaans, Frans en Duits was. Na de dood van Marcello, en omdat ze het ergste verdriet letterlijk had weggewerkt, was het agentschap nog succesvoller geworden. Nu werkte een betrouwbaar team van meisjes in het pas uitgebreide kantoor, onder wie Chiara, die twee jaar geleden bij het agentschap was komen werken nadat ze haar studie in Bologna had voltooid. Fabio en zijn partner Paolo hadden als architecten hun aandeel geleverd door alle restauraties in de huizen op zich te nemen. Ze hadden ook toezicht gehouden op het werk dat in dit appartement was gedaan, waar zij en Marcello pas achttien maanden voor zijn dood waren ingetrokken.

Lydia beseftte heel goed de ironie van haar werk. Net zoals de vele Venetiërs die bitter klaagden over het aantal toeristen in Venetië, moedigde zij die toeristen aan om te komen, omdat ze ervan moest leven. Daarbij kwam ook het controversiële feit dat het aantal in-

woners van Venetië afnam. Er ging amper een dag voorbij of er stond wel een artikel in de krant over jonge bewoners die gedwongen waren op het vasteland te gaan wonen, omdat ze de torenhoge prijzen in Venetië niet konden opbrengen. Prijzen die werden opgedreven door investeerders van buitenaf. Het was een probleem waar iedereen het over eens was: er moest iets aan gedaan worden. Maar intussen ging het leven door en verdienden de inwoners de kost op de beste manier die ze kenden, namelijk door toeristen met open armen te ontvangen en kaal te plukken.

‘Als het niet Chiara of je werk is wat je dwarszit,’ zei Fabio, ‘is het dan eenzaamheid?’ Hij zweeg even, en Lydia zag dat hij de volgende woorden zorgvuldig koos. ‘Vind je het tijd om verder te gaan?’

Fabio had al een poos discreet laten doorschemeren dat ze iemand moest zoeken die Marcello’s plaats kon innemen. Lydia glimlachte. ‘O, Fabio, ik weet dat je bezorgd bent over me en dat stel ik echt op prijs. Maar dat is het niet. Helemaal niet.’

‘*Sei sicura?*’

‘Ja, dat weet ik zeker. Eerlijk gezegd heb ik het meestal te druk om aan zoiets te denken.’

‘Dat is niet gezond.’

‘Maar zo is het wel.’

‘Dan wordt het misschien tijd om te veranderen. Wanneer ben je voor het laatst op vakantie geweest?’

‘Doe niet zo belachelijk. Wat moet ik nu met een vakantie?’

Hij schudde verslagen zijn hoofd, dat hoopte ze tenminste, maar toen verraste hij haar door te zeggen: ‘Soms denk ik dat je je uiterste best doet om jezelf te straffen. En ik heb werkelijk geen idee waarom.’

Je weet de helft nog niet, dacht ze grimmig.

3

CHIARA KWAM VROEG naar huis en meteen voelde Lydia aan dat er iets was. Vanaf het moment dat ze haar jas had opgehangen en haar paraplu te drogen had gezet, leek het appartement te galmen van haar gelach en gepraat. Ze begroette Fabio met haar gewone hartelijkheid, maar de omhelzing duurde beslist langer dan normaal en er lag voortdurend een glimlach op haar gezicht. Ze was blij. Uitgelaten.

Nu Fabio weer weg was, sloeg Lydia Chiara gade terwijl die de gordijnen sloot en de rommel van een dag vol bezoek wegruimde terwijl ze voortdurend liep te neuriën. Ze bevond zich in een eigen wereldje. Ongetwijfeld. Maar waardoor was Chiara in zo'n uitzonderlijk vrolijk humeur?

Na hier een poosje over te hebben gepeinsd, ging Lydia naar Chiara in de keuken. Ze stond voor het hoge raam en staarde afwezig naar haar weerspiegeling in het glas. Op het fornuis stond de ketel te koken en een wolk van stoom steeg op. Toen Lydia beseftte dat Chiara in deze stemming het niet eens zou merken als het plafond instortte, ging ze naar het fornuis en draaide het gas uit.

Chiara draaide zich langzaam naar haar om. 'Mag ik je iets vragen, Lydia? Iets persoonlijks?'

'Natuurlijk,' zei Lydia. 'Zeg het maar.'

'Heb jij ooit echt een moment van openbaring meegemaakt?'

Ze had alles verwacht, maar niet dat Chiara dit zou vragen. Ze moest denken aan het moment waarop haar eigen leven veranderde en de angst die haar erna had vervuld. Het was lang geleden gebeurd, maar toch was ze nooit vergeten hoe resoluut ze was geweest. Of hoe overtuigd ze was dat ze goed had gehandeld.

'Ik weet niet hoe het gebeurde,' vervolgde Chiara, zich blijkbaar niet bewust dat Lydia geen antwoord had gegeven, 'maar ik keek in zijn ogen en ik wist dat niets ooit meer hetzelfde zou zijn. Klinkt dat gek? Klink ik gek?'

‘Tja,’ zei Lydia, die zich voor het blok gezet voelde, ‘dat is iets waar ik even voor moet gaan zitten. Vertel eens. Over wiens ogen heb je het?’

Chiara goot heet water op een zakje met pepermuntthee in een beker en zei: ‘Belof je dat je niet overhaast zult reageren en zeggen dat ik stom doe?’

Lydia, die nu aan tafel zat met haar krukken tegen de rugleuning van een andere stoel, zei: ‘Heb ik dat ooit eerder gedaan tegen jou?’

Chiara wierp het druipende theezakje in de vuilnisbak. ‘Nee, maar alles heeft een begin. Zal ik iets te drinken maken voor je?’

‘Nee, dank je. Maar kom zitten en vertel me wie er zo’n effect op je heeft. Hij moet wel heel bijzonder zijn.’

Chiara lachte en kwam bij haar aan tafel zitten. ‘Ja, zo zou ik het ook beschrijven. Ik wist wel dat je het zou begrijpen. Hij heet Ishmael en ik heb hem vandaag ontmoet, en hij is... nou ja, hij is, o, ik weet niet, hij is de eerste man van wie ik zo ondersteboven ben. Maar dit weet ik wel: hij is *quello giusto*.’

Hij is de ware. Lydia wist niet of ze blij of ongerust moest zijn. Het was heerlijk dat Chiara iemand had ontmoet die zo’n indruk op haar had gemaakt, maar een volslagen vreemde? Terwijl ze haar uiterste best deed om Chiara’s uitgelaten stemming niet te bederven, vroeg ze: ‘Hoe ben je deze bijzondere man tegengekomen?’

‘Hij kwam vanmorgen op kantoor. Hij is een cliënt van ons en hij is nu in Ca’ Tiziano. Maria Luisa zou hem eigenlijk het appartement laten zien, maar ze moest opeens Luca van school halen omdat hij koorts had, dus nam ik het over. En...’ Ze zweeg even om op adem te komen, en Lydia verwachtte bijna tromgeroffel. ‘En daar stond hij voor mijn bureau, en mijn hart sprong bijna uit mijn borst. Ik overdrijf niet, dat zweer ik je. Het was maar goed dat ik zat, anders zouden mijn knieën het hebben begeven.’

‘Lieve help,’ was alles wat Lydia wist te zeggen. ‘Denk je dat hij merkte wat voor effect hij op je had?’ Ze moest er niet aan denken dat Chiara zo openhartig was en daardoor gekwetst kon worden. Maar als deze zogenaamde Ware in een van hun appartementen verbleef, dan was zijn aanwezigheid in Chiara’s leven slechts tijdelijk. Hij zou weggaan uit Venetië en Chiara’s hart zou betrekkelijk

onbeschadigd achterblijven. Maar zodra Lydia dit had gedacht, vroeg ze zich af of ze zo negatief reageerde omdat ze bang was dat Chiara bij haar zou weggaan. Geen enkele vriend had ooit hun hechte band bedreigd, dus was Lydia misschien jaloers, beschouwde ze Chiara als haar beste vriendin en was ze bang om haar kwijt te raken? Ze deinsde terug voor dit onwelkome inzicht en dwong zich om enthousiast te doen voor Chiara.

‘Ik weet niet of hij iets heeft gemerkt,’ zei Chiara. ‘Maar nadat ik hem het appartement had laten zien, vroeg hij of het tegen de werkregels was om zaken met plezier te verenigen, en of hij me mocht meenemen om ergens iets te drinken. Hij zei dat hij nooit eerder in Venetië was geweest en dat hij alle kennis die ik had op prijs zou stellen.’

‘Tja, we kunnen het hem niet kwalijk nemen dat hij van de gelegenheid gebruikmaakte,’ zei Lydia.

Chiara keek Lydia met een verdedigende blik aan over haar dampende beker heen. ‘Je klinkt zo afkeurend.’

Lydia glimlachte op een geruststellende, verzoenende manier; dat hoopte ze tenminste. ‘Ik denk dat ik me gedraag als een saaie vrouw van middelbare leeftijd die alleen maar het beste met je voorheeft. Wat weet je tenslotte van hem?’

‘Toevallig aardig wat,’ zei Chiara uitdagend. ‘Hij is Engels en hij is twee dagen geleden in Venetië aangekomen en hij logeerde in het Monaco voordat hij introk in Ca’ Tiziano. Hij volgt hier een spoedcursus Italiaans omdat hij in de lente aan een nieuwe baan begint in Padua. En vergeet niet dat hij niet bepaald arm kan zijn als hij zich Ca’ Tiziano kan veroorloven.’

Volgens Lydia nauwelijks genoeg bewijs om haar vrees weg te nemen. ‘Wanneer ga je ergens iets met hem drinken?’

Voor het eerst sinds het gesprek leek Chiara onzeker. Ze draaide een haarlok rond haar vinger, net zoals ze als kind had gedaan als ze iets voor zich wilde houden. ‘Als je het niet erg vindt, hoop ik hem over een halfuur te zien. Ik wilde hem meenemen naar de kerstmarkt, je weet wel, om hem iets van de sfeer hier te laten proeven.’

‘Natuurlijk vind ik het niet erg,’ zei Lydia. ‘En veel plezier. Je verdient het wel nadat je zo veel met mij en die enkel van me hebt moeten stellen.’

‘Meen je dat?’ Het lieve kind stond al bijna overeind.

‘Ik meen alles wat ik zeg,’ zei Lydia.

Even later belde Chiara met haar mobiele telefoon, bond ze een sjaal om haar hals en knoopte ze haar jas dicht. ‘Weet je zeker dat het wel gaat?’

Lydia glimlachte. ‘Ophoepelen en wegwezen! En vergeet je paraplu niet.’

‘Ciao, ciao.’

Met een blij lach sloeg Chiara de deur achter zich dicht.

In de stilte die volgde, kon Lydia een van Renzo’s muziekstudenten in het appartement beneden op een viool horen spelen. Buiten pufte langzaam een motorboot voorbij, waardoor het water tegen de zijkanten van het kanaal klotste. Verder weg sloegen de klokken van de Gesuati het hele uur.

Ze sloot haar ogen en zag in gedachten hoe Chiara – ademloos en glimlachend – deze onbekende man ontmoette in de fraai verlichte Campo San Stefano. Ze zag hoe ze de speciaal opgerichte houten stalletjes van de kerstmarkt bekeken met een beker warme wijn in de hand, terwijl ze proefden van de vele soorten salami, olijven en kaas. Chiara zou hem waarschijnlijk voorstellen aan haar vriend Felice, die er elke dag zwart-witfoto’s van Venetië verkocht. Daarna zouden ze in een bar wijn met spuitwater gaan drinken en vast wel meer vrienden en vriendinnen van Chiara tegenkomen. In een kleine stad kwam je altijd wel een bekende tegen.

Of misschien zouden ze alleen willen zijn...

Ze pakte haar krukken en stond vastberaden op. Dit meelijwekkend gedrag moest ophouden. Chiara was een volwassen vrouw die verliefd kon worden op wie ze maar wilde. Lydia kon haar niet altijd in bescherming nemen. Had ze die fout niet eerder gemaakt, door te denken dat alleen zij alle lasten moest dragen en verantwoordelijk was voor degenen van wie ze hield?

4

VIER DAGEN LATER liep Lydia bijna tegen de muren op. Geestelijk gezien dan. Haar enkel was aan de beterende hand, maar ze kon nog steeds niet de vier trappen af die haar naar de buitenwereld zouden brengen. Hoe onwaardig het ook zou zijn, ze was in de verleiding om op haar zitvlak naar beneden te gaan, maar daar wilde Chiara niets van weten. Het enige wat Lydia had weten te bereiken, was dat ze aan de keukentafel op haar laptop mocht werken. Dat kind begon echt een tiran te worden!

Nu, terwijl ze wachtte tot Chiara thuiskwam van haar werk, vervelde Lydia zich vreselijk. En ze was ook gespannen. Chiara nam voor het eerst Ishmael mee naar huis. ‘Je zult hem vast heel aardig vinden,’ had Chiara die ochtend tijdens het ontbijt gezegd. ‘Dat weet ik zeker.’

Lydia had haar best gedaan om voldoende belangstelling te tonen voor wat Chiara gelukkig maakte, en de vele vragen voor zich te houden die ze haar wilde stellen. Niet dat Chiara haar veel kans had gegeven voor een ondervraging; als ze niet op haar werk was, was ze wel uit met Ishmael en dan kwam ze pas thuis als Lydia al naar bed was. Tot Lydia’s ergernis wist ze niets meer van deze jongeman dan vier dagen geleden.

Tallose malen had ze de opwelling bedwongen om aan de meisjes op kantoor te vragen of zij iets wisten over de cliënt die in Ca’ Tiziano verbleef. Lydia werd alleen weerhouden om de telefoon te pakken door de angst dat Chiara erachter zou komen dat ze zo stiekem had gedaan. En ze wist dat er een grens was die een ouder nooit mocht overschrijden: ze moest respect hebben voor Chiara’s privacy.

Toen Lydia de sleutel in het slot hoorde, kwam ze overeind van de bank. Gewapend met slechts één kruk bleef ze staan met een vastberaden verwelkomende glimlach op haar gezicht.

Chiara's reactie toen ze Ishmael voor het eerst zag, mocht dan tot gevolg hebben gehad dat haar hart bijna uit haar borst sprong, maar Lydia was helemaal geschokt.

Terwijl haar brein in paniek was, verloor haar lichaam alle kracht. Ze steunde zwaar op haar kruk en voelde het bloed uit haar wegtrekken. Dat moest zichtbaar zijn geweest, want terwijl Chiara haar en Ishmael aan elkaar voorstelde, vroeg ze opeens: 'Lydia, gaat het wel?'

'Ja, hoor.' Maar dat was helemaal niet zo. Hoe kon het ook? Hoe kon ze in dezelfde kamer staan met de man door wie ze was uitgelopen op de trappen van de Rialtobrug... de man die ooit alles voor haar had betekend?

Alleen was het niet dezelfde man. Dat kon niet. Dat was niet mogelijk. Er waren tientallen jaren voorbijgegaan sinds ze hem voor het laatst had gezien; hij moest ook ouder zijn geworden. Maar toch was hij het, ondanks alles. De donkere, intelligente ogen waren hetzelfde, net als dat smalle gezicht, waarvan de trekken leken te zijn aangebracht door een groot kunstenaar. Zijn korte, dunne haar was ook meteen bekend: lichtbruin met een gouden gloed. En net zo bekend waren zijn verbleekte corduroybroek en zwarte coltrui. En natuurlijk zijn versleten zwartwitte basketbalschoenen. Precies zoals zij ze had gezien. Hij was precies zoals ze zich hem herinnerde, tot zijn hoekige, fragiele lichaamsbouw aan toe.

Dat was haar eerste indruk geweest toen ze Noah voor het eerst zag, toen hij negen was. Hij leek zo zwak, helemaal niet in staat om voor zichzelf op te komen. Ze had niet geweten of ze hem moest minachten of medelijden met hem moest hebben. Hij had iets vreemds, onaards, en pas later besepte ze dat het een enorme innerlijke kracht was. Dat was veel sterker dan uitschelden of bedreigingen, waartoe zij en haar leeftijdgenootjes vaak hun toevlucht namen.

Maar dat was *Noah*, zo hielp Lydia zichzelf herinneren. Deze dubbelganger heette Ishmael. Hij moest wel heel wat jaren ouder zijn dan Noah was geweest toen ze hem voor het laatst had gezien. Er kon maar één verklaring zijn voor wat ze zag, maar was dat mogelijk?

'Ik weet dat dit als een cliché klinkt, signora Tomasi, maar het lijkt wel of u een geest hebt gezien.'

Weer kreeg ze een schok. De stem was ook hetzelfde. Zo'n stem die je ervan overtuigde dat je nergens veiliger kon zijn dan bij hem, dat je samen de hele wereld aankon, wat er ook op je pad kwam.

'Noem me alstublieft Lydia,' zei ze terwijl ze haar hand uitstak. Chiara stond naar haar te staren. Hij gaf haar een hand en hun blikken ontmoetten elkaar. Ze zei: 'Ik kan me niet herinneren of Chiara me uw achternaam heeft verteld. Wat is die?'

'Solomon,' antwoordde hij met een innemende glimlach... weer een trekje dat ze eerder had gezien. 'Ik weet het,' zei hij schouderophalend. 'Ik heb de meest Bijbelse naam die je kunt verzinnen: Ishmael Solomon. Dat komt door mijn vader, die een vreemd soort humor heeft. Hij heeft die naam gekozen. Hij zei dat hij als kind was opgezadeld met de naam Noah, en dat hij geen reden zag om mij van iets dergelijks te vrijwaren.'

Door het gonzen in haar oren kon Lydia Ishmael als van een grote afstand horen praten. Zijn stem werd steeds zwakker naarmate de jaren terugdraaiden en de herinneringen zich verdrongen om op de loop te gaan met haar ongeloof. Achtentwintig jaar had ze Noah Solomon verbannen naar de donkerste, meest onbereikbare dieptes van haar vroegere leven. En wat een moed en hartbrekende moeite had dat gekost. Maar nu was hier een jongeman die dat alles kon veranderen. Was het toeval dat hij hier in Venetië was? Dat moest wel. Maar hoeveel kans bestond er dat zoiets gebeurde?

De vragen tolden door haar hoofd, maar het was nu niet het moment om daar aandacht aan te besteden. Misschien geïrriteerd door haar vreemde gedrag had Chiara Ishmael meegenomen naar een van de ramen. Ondanks de kou had ze het geopend zodat ze met hun tweeën op het balkon konden staan dat uitkeek over de smalle *rio*. Ze wees over het water bekende punten aan op Giudecca, waar lichtjes uitnodigend twinkelden in het donker. 'Dat is de Rendentore,' legde Chiara uit, 'een kerk die door Palladio werd gebouwd om het einde van de pest te vieren in 1576. Rendentore betekent verlosser. En daar,' zei ze terwijl ze opkeek naar Ishmael, 'is de Mulino Stucky.' Lydia zag de zachte, verloren glimlach op Chiara's gezicht en de verblindende glimlach van Ishmael. Bijna onmerkbaar werd de kloof tussen hen gedicht.

Lydia liet hen alleen en hobbelde naar de keuken. Ze had tijd voor zichzelf nodig. Tijd om na te denken over wat de gevolgen van deze avond konden zijn.

‘Lydia,’ fluisterde Chiara. ‘Wat mankeert je in vredesnaam? Vind je hem niet aardig?’ Chiara was bij Lydia in de keuken gekomen om Ishmael wat privacy te geven toen hij op zijn mobiele telefoon werd gebeld.

‘Doe niet zo raar, ik vind hem heel aardig. Hij is een innemende jongeman.’

‘Waardom deed je dan zo dramatisch zo-even? Zoals hij al zei, het leek wel of je een geest had gezien.’

Lydia had vaak de waarheid wat geforceerd of eromheen gedraaid als ze het nodig vond, maar ze had nooit echt gelogen tegen Chiara. Nu wilde ze echter liegen of het gedrukt stond. ‘Hij doet me denken aan iemand die ik vroeger kende,’ zei ze. ‘Dat is alles.’

‘O ja? Wie?’

‘O, zomaar iemand.’

‘Vroeg je daarom naar zijn achternaam? Om te kijken of er verwantschap was?’

‘Tjonge, wat zijn we scherpzinnig vandaag.’

Chiara hief haar armen op. ‘Scherpzinnig? *Stai scherzando!* Je maakt een grapje! Een dove dronkaard met één oog zou je reactie nog gemerkt hebben. Ik moet er niet aan denken wat Ishmael van je moet hebben gedacht.’

‘Ik betwijfel of hij het heeft gemerkt. Hij heeft veel meer belangstelling voor jou dan...’

‘Sorry.’

Ze draaiden zich allebei vlug om. Ishmael stond in de deuropening en stopte zijn mobieltje in zijn zak. ‘Dat was mijn moeder,’ zei hij. ‘Ze wilde controleren of ik wel schoon ondergoed aanheb.’

Weer raakte Lydia even in paniek toen ze hem zo plotseling zag. Ze lachte beleefd om zijn grapje, maar de frons op Chiara’s voorhoofd verontrustte haar.

‘*Ti vedrò più tardi,*’ mompelde Chiara binnensmonds, op een duidelijke toon van Wacht-maar-tot-ik-terug-ben. ‘*Parleremo.*’ In het Engels zei ze tegen Ishmael: ‘Klaar?’

‘Sì,’ antwoordde hij. ‘Maar ik had graag dat je in het Italiaans tegen me praat. Daarom ben ik hier, vergeet dat niet.’

Vanuit het raam in de woonkamer keek Lydia Chiara en Ishmael na, die langs de *fondamenta* in de richting van de Zattere liepen. Ze kenden elkaar pas een paar dagen, maar aan de manier waarop ze hun paraplu deelden met hun hoofden naar elkaar toe, hun stappen aan elkaar aanpasten en Ishmael zijn hand op haar rug liet rusten, kon Lydia zien dat ze net een stel leken dat al een poos bij elkaar was. Er was een prettige ongedwongenheid tussen hen die Lydia maar al te goed kende. Met een zucht legde ze haar voorhoofd tegen het koude glas. Waarom was hij hier? Wat had hem naar Venetië gebracht? Er waren talloze scholen in Italië waar hij zich had kunnen inschrijven. Wat was er zo bijzonder aan het instituut in Campo Santa Margherita?

Ze deed de gordijnen dicht en berispte zichzelf omdat ze zo paranoïde deed. Het was duidelijk waarom hij hiernaartoe was gekomen. Venetië was een van de mooiste steden ter wereld. Miljoenen bezoekers kwamen elk jaar naar de stad, en overtroffen verre in aantal de 62.000 inwoners. Voor zover ze wist was Noah misschien een van die toeristen geweest; misschien was ze hem in een *calles* gepasseerd zonder het te weten. Ze schudde haar hoofd. Onvoorstelbaar. Ze zou hebben geweten dat hij er was. Ze zou zijn aanwezigheid net zo scherp hebben gevoeld als een speldenprik.

Terwijl ze midden in de kamer bleef staan, vroeg ze zich af wat ze nu moest doen. Wat kon haar het beste kalmeren? Werk?

Wie hield ze voor de gek? Hoe kon ze aan werk denken nu ze net de zoon van Noah had ontmoet?

Het was riskant, gezien haar enkel, maar ze kon zich niet bedwingen, opende de deur van de gangkast en sleepte een aluminium trap tussen de rommel uit. Langzaam hobbelde ze naar haar slaapkamer, zette de trap voor de inbouwkast, liet haar kruk op de vloer vallen en beklom langzaam en pijnlijk de treden.

Door pure vastberadenheid kwam ze eindelijk boven. Zwetend en vol pijn gunde ze zich even rust, waarbij ze op haar andere voet ging staan om haar enkel te ontzien. Er waren drie kastjes, en toen

ze het middelste opende, hoopte ze dat ze de juiste keus had gemaakt, dat haar geheugen haar niet in de steek had gelaten. Ze moest zich uitrekken om helemaal in het kastje te kunnen reiken, en op de tast duwde ze een overvloed aan handtassen, sjaals, hoeden, ceintuurs, klerhangers en ongewenste cadeaus zoals tafellinnen opzij. Eindelijk vonden haar vingers wat ze zocht.

Met het houten kistje onder haar arm daalde ze heel voorzichtig de trap af. Uitgeput kwam ze beneden en ging dankbaar op de rand van het bed zitten met het kistje van olijfhout op haar schoot. Toen ze weer op adem was gekomen, liet ze haar handen over het houtsnijwerk glijden, maakte de twee koperen sloten open en tilde het deksel op; het zwaaide soepel open op de scharnieren.

Ze verwijderde de bescherm laag van verkleurd vloei papier en legde het opzij. Het eerste voorwerp dat ze eruit haalde was een goedkope, dof geworden poederdoos. Ze drukte op de sluiting en het deksel klapte open. De doos was meer dan veertig jaar oud, maar de geur die opsteeg herinnerde onmiskenbaar aan Lydia's moeder. Ze klikte de poederdoos dicht en pakte het volgende voorwerp, een lange, smalle sieradendoos, bedekt met verschoten donkerblauw fluweel. Erin lag, genesteld in de vouwen van witte zijde, een halsketting, een parel die als een traan aan een tere, zilveren ketting hing. Vervolgens pakte ze een dunne, in leer gebonden gedichtenbundel: *Het complete werk van Christina Rossetti*. Alles wat nu nog overbleef in de houten kist was een gekreukte map. Ze zette de kist op het bed en leegde de inhoud van de map op haar schoot.

De eerste foto die ze zag, was een kleine zwartwitopname van haar ouders. Haar moeder droeg een witomrande zonnebril in de stijl van Jackie Onassis, en haar haar was zo getoupeerd dat het wel een suikerspin leek. Haar vader was in hemdsmouwen en had een arm om het door een ceintuur ingeregen middel van zijn vrouw geslagen.

De volgende foto was van Lydia, zittend op een drempel. Voor zo'n jong kind had ze een verrassend dikke haardos en donkere wenkbrauwen die elkaar bijna raakten boven haar neus. Met haar opeengeklemd lippen en vooruitstekende kin terwijl ze in de lens tuurde, zag ze er opvliegend uit. Ze leek een vreemd kind, een kind op wie mensen niet altijd vriendelijk reageerden. In haar armen

had ze een veel knapper meisje, Lydia's kleine zusje Valerie. Valerie had het te druk met kauwen op de voet van een pop die bijna net zo groot was als zij, om zich druk te maken over de camera.

De overige foto's waren in kleur. Op de kleinste van de twee waren twee grijnzende tieners – Lydia en Noah – gekheid aan het maken voor de camera. Ze waren in de keuken en hadden koekenpannen op hun hoofd gezet.

De laatste foto was van Noah, en van alle foto's was deze in de slechtste staat. Elke kreuk en scheur herinnerde Lydia eraan dat ze deze foto een poos overal met zich mee had gedragen, in een zak of soms verstopt in haar beha omdat ze bang was de foto kwijt te raken. Ze draaide hem om. De inkt was vervaagd, maar ze kon nog de vorm van een hart onderscheiden en het woordje dat erin geschreven stond: Noah. Ze draaide de foto weer om en hield hem schuin in het licht om hem beter te kunnen zien. En ja, haar herinnering had haar niet in de steek gelaten; Ishmaels gezicht was bijna identiek aan dat van Noah. Ze staaarde naar de fijne gelaatstreken, de zelfbeschouwende intensiteit van zijn blik, de suggestie van een glimlach achter de ernstige gelaatsuitdrukking. Ze herinnerde zich de dag waarop ze die foto had gemaakt. Een dag zoals de vele waarop ze hadden gezworen dat niets hen ooit kon scheiden.

Maar dat gebeurde wel.

Een voor een legde ze de foto's op het bed, en hoewel ze zich altijd als regel had gesteld dat ze het nooit zou doen, stond ze zichzelf nu toe om te denken aan alles wat ze kwijt was geraakt. Als ze in het verleden in de verleiding kwam, in de wetenschap dat ze zich naderhand alleen maar leeg en eenzaam zou voelen, had ze de opwelling bedwongen door aan alles te denken wat ze ervoer in de plaats had gekregen: Marcello en Chiara, en de liefde en steun van de familie Scalatore. Ze had geluk gehad, hield ze zichzelf steeds voor.

Maar vandaag was het anders. Vandaag was de gouden regel niet belangrijk. Ze had het gevoel dat het spel voorbij was en ze eindelijk kon toegeven aan het intense gevoel van verlies dat haar het grootste deel van haar leven als volwassene had achtervolgd. Maar bij de pijn kwam een nieuwe emotie: de wrede steek van jaloezie en verraad. Noah had zonder haar een eigen leven geleid.

Hij was getrouwd. Hij had een zoon gekregen. Allemaal zonder haar. Ze wist dat ze onredelijk was. Wat had hij anders moeten doen?

Tranen sprongen haar in de ogen en de foto's werden wazig. Ten slotte kon ze niet meer zien. Vol overgave huilend ging ze op het bed liggen en drukte haar gezicht in de sprei.

Ze schrok op van het geluid van de intercom en sprong van het bed. Te laat dacht ze aan haar enkel en ze slaakte een kreet toen de pijn door haar heen schoot.

Weer zoemde de intercom. Ze veegde haar gezicht af met haar handen en pakte haar kruk om te kijken wie het was.

Toen ze Fabio's opgewekte stem hoorde vragen of hij boven mocht komen, raakte ze in paniek. 'Het komt nu eigenlijk niet goed uit,' zei ze in de intercom, omdat ze niet wilde dat iemand haar zag. 'Ik voel me niet zo goed.'

'*Davvero?*' zei hij. 'Ik kwam zonet Chiara tegen en daar zei ze niets over.'

'Het is niets ernstigs.'

'In dat geval, en als het niet besmettelijk is, laat me dan binnen en dan zal ik je een paar uur verwennen. Ik weet niet wat ik moet doen, want Paolo heeft me in de steek gelaten en is naar Milaan gegaan.'

Lydia wist dat het geen zin had om tegen Fabio in te gaan.

'*Dio mio!*' riep hij uit toen hij de vier trappen op was gerend en ze de deur had geopend. 'Je ziet er echt ziek uit.' En toen: '*Cara*, je hebt gehuild! Wat is er? Wat is er gebeurd?'

Ze opende haar mond om te ontkennen, maar er kwam alleen een gesmoorde kreet uit. Ze stond op het punt om weer in tranen uit te barsten. Ze deed een stap achteruit en kreeg daar meteen spijt van. Haar enkel klopte weer van de pijn.

Zonder nog iets te zeggen en met een indrukwekkend gebaar tilde Fabio haar op, droeg haar naar de woonkamer en zette haar voorzichtig neer op de bank. Hij trok zijn jas uit, gooide die op een stoel en knielde naast haar neer.

'Waarom moet uitgerekend jij me zo zien, Fabio?' zei ze. 'Als het een ander was geweest, had ik die voor de gek kunnen houden.'

‘Ik denk dat je een beetje overdrijft als je vindt dat je goed toneel kunt spelen,’ zei hij met een glimlach. ‘Maar terwijl ik bedenk hoe ik erachter kan komen waardoor je van streek bent, vertel jij me wie die knappe *ragazzo* is die bij Chiara was. Waar komt hij opeens vandaan? Ze zijn een mooi stel samen, vind je niet?’

De connectie was te veel en opnieuw kon Lydia tot haar grote ergernis haar tranen niet langer bedwingen. Toen ze merkte dat Fabio hulpeloos om zich heen keek om een doos tissues te vinden, zei ze: ‘Mijn slaapkamer, naast het bed.’

Pas toen hij de kamer had verlaten, besepte ze haar fout. Meteen hield ze op met huilen en zag ze haar slaapkamer voor zich: de open kast, de trap, de foto’s...

Toen hij terugkwam, had hij een doos tissues in de ene hand en de foto’s in de andere. Hij gaf haar de tissues en terwijl ze haar neus snoot, legde hij de foto’s op de salontafel alsof hij een spelletje patience wilde doen. ‘Je had nooit op die trap mogen klimmen,’ zei hij. ‘Je had wel een ongeluk kunnen krijgen.’

‘Dat ben ik met je eens. Het was heel dom van me.’

‘Maar ik moet zeggen dat je er *bellissima* uitziet met die pan op je hoofd.’ Hij glimlachte. Toen wees hij naar een foto waarop Lydia Valerie droeg. ‘En dit ben jij met de *piccolina*?’

Ze knikte.

‘En deze mensen?’

‘Mijn ouders.’

‘En als ik niet beter wist,’ zei hij, ‘dan zou ik zeggen dat dit de knappe *ragazzo* is die ik zojuist heb gezien met Chiara.’ Hij draaide zich om en keek haar aan. ‘Je hoeft niets te zeggen als je het niet wilt, maar is hij je zoon? Een kind over wie je ons nooit iets hebt verteld?’

Ze moest bijna lachen. ‘Nee! Maar ik heb een sterk vermoeden...’ – ze wees naar de foto van Noah – ‘... dat hij de vader van Chiara’s nieuwe vriend is.’

‘Ongetwijfeld,’ zei Fabio. ‘Heeft hij lang geleden iets voor je betekend?’

Lydia aarzelde even voor ze antwoordde. Wilde ze wel dat dit gesprek verder zou gaan? Of was het te laat? In haar hart wist ze het wel. De aanwezigheid van Ishmael Solomon hier in Venetië was

een katalysator van iets wat ze niet kon tegenhouden. Het zou gewoon stom zijn om nu tegen Fabio te liegen. ‘Ja,’ zei Lydia. ‘Hij was alles voor me. We dachten dat we altijd bij elkaar zouden blijven.’

‘Wat is er dan misgegaan? Of was het gewoon een kwestie van twee jonge verliefden die volwassen werden en uit elkaar groeiden?’

‘Zoiets.’ Een beter antwoord wist ze niet te bedenken. De waarheid was veel te ingewikkeld. En zelfs na al die tijd leek het haar beter dat alleen zij en Noah de waarheid kenden. Maar als Ishmael en Chiara echt een serieuze relatie kregen? Wat dan? Kon Lydia dan blijven doen alsof Ishmaels vader en zij geen verleden hadden gehad? Dat kon niet, want zodra uitkwam dat ze opzettelijk haar relatie met Noah verborgen had gehouden, zou Chiara willen weten wat ze zo geheim had willen houden.

‘Lydia,’ zei Fabio. ‘Je weet dat ik je nooit zou dwingen om iets tegen je wil in te doen, maar ik heb Marcello moeten beloven dat, als hem ooit iets zou overkomen, ik altijd meer dan gewoon een zwager voor je zou zijn.’

‘En dat ben je ook. Je bent de beste vriend die ik me zou kunnen wensen.’

Opeens keek hij ernstig. ‘Marcello heeft me ooit iets gezegd dat ik nooit ben vergeten. Hij zei dat hij het idee had dat je al je hele leven een onmogelijke last meestorst. Mijn broer had gelijk, nietwaar? En het heeft te maken met deze foto’s die je verborgen hebt gehouden zo lang als ik je ken. Vertel me toch wat die last is. Dan weet ik dat ik de wens van mijn broer om goed voor je te zorgen, ben nagekomen.’

Dat is niet eerlijk! wilde Lydia roepen. Je mag niet op deze manier misbruik maken van Marcello. Toch voelde ze haar vastberadenheid afbrokkelen. En toen nog verder. Die lieve Marcello. Zo bezorgd en intuïtief. ‘Het spijt me, Fabio,’ wierp ze tegen. ‘Ik zou niet weten hoe ik dat zou moeten doen. Ik weet niet eens waar ik moet beginnen. Het is zo’n lang verhaal.’

‘Dat ben ik niet met je eens. Ik denk dat je precies weet waar je moet beginnen. Waarschijnlijk heb je elk woord al duizenden keren in je hoofd opgeschreven.’

Lydia keek om zich heen en vergeleek de elegante charme van haar huis met het zachtrode zijden behang, de antieke meubels en

de weelderige kroonluchters van Murano-glas met het saaie, liefdeloze huis waarin ze was opgegroeid, waar zelfs de muren waren doordrongen van de haat en spanning. Ze huiverde, en voelde de kilte alsof ze er weer terug was.

Toen voelde ze Fabio's hand op haar arm en wist ze dat als ze iemand op de wereld kon vertrouwen, hij diegene was.

Van Erica James verschenen:

Een dierbare tijd
Verborgen talent
Oude vriendschap
Zussen voor altijd
Italiaans voor beginners
Schaduwleven
De kleine dingen
Een nieuw begin
Beloofd is beloofd
Kind van haar vader
Een huis vol vrienden
De zomer aan het meer
De bloemenjaren
De thuiskomst
Een onverwachte wending
Zomerliefde
Het grote huis
Zwaluwzomer
Brieven van vroeger
Moeders en dochters

Elfde druk, eerste in deze uitvoering, april 2023

Oorspronkelijke titel: *Tell it to the Skies*

Oorspronkelijke uitgever: Orion Books Ltd., Londen

Copyright © 2007 by Erica James

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2008, 2023 voor deze uitgave: Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling: Milly Clifford

Omslagontwerp: bij Barbara

Omslagillustratie: © Shutterstock

Opmaak binnenwerk: V3-Services v.o.f, Baarn

ISBN 978 90 261 6827 7

ISBN e-book 978 90 325 0528 8

ISBN luisterboek 978 90 261 6776 8

NUR 302

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.